

Subsidie aanvraag Castellum 2025

Hierbij verzoekt Castellum de Gemeente om voor 2025 een exploitatiebijdrage toe te kennen van €2.309.000 en een bijdrage in het Huurdersonderhoud van € 487.000.

Achtergrond

In de loop van 2024 is het team van Castellum voortgegaan op de ingeslagen weg met de opdracht om iedereen in de gemeente Alphen aan den Rijn de mogelijkheid geven om mee te doen aan kunst en cultuur.

In 2024 heeft Castellum het beleidsplan voor 2025-2028 opgesteld met daarin de visie en missie; waar Castellum voor staat en wat de toekomstplannen zijn. Dit plan is met de gemeente besproken en wordt ondersteund. Hierin staat beschreven hoe Castellum verder bouwt aan een bestendige en langdurige samenwerking met alle inwoners van de Gemeente Alphen aan den Rijn, de culturele en maatschappelijk partners, het bedrijfsleven en met de vele lokale initiatieven en organisaties, die van Castellum gebruik maken.

Castellum wil voor iedereen uit Alphen en omgeving een bron van inspiratie en verwondering zijn.

Het beleidsplan 2025-2028 van Castellum is voor het zomerreces gedeeld met de gemeente. De bedoeling was dit plan in de 2^e helft 2024 ter besluitvorming voor te leggen aan het college. Om uiteenlopende redenen heeft de gemeente besloten het plan begin 2025 voor te leggen aan het college.

Omdat de besluitvorming over het beleidsplan en de meerjaren financiering van Castellum voor de jaren 2025-2028 is doorgeschoven naar 2025 heeft de gemeente Castellum gevraagd voor 2025 alsnog een subsidieaanvraag voor het jaar 2025 met een korte toelichting in te dienen.

Verwachting 2024

Met nog een maand te gaan schatten we het bereik van de activiteiten van Castellum in 2024 als volgt in:

Castellum heeft voor 2024 ongeveer 160 professionele voorstellingen gepland en daarvoor de opbrengst van 46.400 betalende bezoekers begroot. Dit zijn er 166 geworden met totaal ruim 60.000 bezoekers.

Daarnaast zijn er bij de culturele en educatieve verhuringen waaronder Cultuurpalet-schoolvoorstellingen, amateur-uitvoeringen, scholenpresentaties enzovoorts. ruim 30.000 bezoekers geweest. Alle voorstellingen samen (profs en amateurs) trekken dus naar verwachting meer dan 90.000 bezoekers. Bij de coproducties worden er bijna 3.000 bezoekers verwacht. Op de overige activiteiten (congres, borrel, bedrijfs- bijeenkomsten, vergaderingen etc. is de verwachting ruim 9.000 bezoekers.

In de bioscoop zijn er in 2024 bijna 2.600 vertoningen met in totaal ongeveer 28.000 bezoekers.

Alles bij elkaar ruim 130.000 bezoekers.

Resultaten theater en film

Samengevat kunnen we concluderen, dat het met het theater weer beter gaat dan verwacht: ruim 13.000 bezoekers meer dan begroot en met de film blijft het bezoek steken op de begrootte 28.000 bezoekers. Dit laatste is conform de landelijke trend en de verwachting is dan ook dat de bezoekersaantallen van voor Corona niet meer gehaald worden. Mede om die reden wordt in 2025 alles op alles gezet om het maximum aan bezoekers te halen voor de film in Castellum. Tegelijkertijd starten we een onderzoek naar alternatieve gebruiksmogelijkheden van de filmzalen.

De belangstelling voor culturele verhuringen en educatieve activiteiten is opnieuw boven de begroting. Met name de belangstelling vanuit de amateur danswereld is groot.

Meer samenwerking, meer projecten

Ook op het gebied van de coproducties heeft Castellum in 2024 de koers voortgezet en een aantal nieuwe samenwerkingen gerealiseerd, zoals bijvoorbeeld rond de Ketikoti week en in de wijkjury's jong en volwassenen. De projecten Explore en Theater Na de Dam (voor jongeren) en Gouden Dans (voor senioren) zullen ook in 2025 opnieuw worden gerealiseerd. Steeds meer slagen we erin om met deze coproducties ook die groepen te bereiken, voor wie de gang naar cultureel aanbod niet zo vanzelfsprekend is.

De aanpak van Castellum in 2025

Missie

Castellum zet zich in om kunst en cultuur toegankelijk te maken voor iedereen, met erkenning dat de betekenis en vorm hiervan voor iedereen anders is. We bieden een inclusieve omgeving waar mensen van alle achtergronden en levensstijlen kunnen bijdragen aan en genieten van diverse culturele ervaringen.

Visie

Castellum is een gastvrije, culturele ontmoetingsplek voor alle inwoners van Alphen aan den Rijn en omstreken. In Castellum worden verhalen gepresenteerd en kunnen mensen zich verwonderen, verbazen en verenigen.

Als bron van ontmoeting en inspiratie is Castellum de plek waar mensen samenkomen, ideeën worden gedeeld en relaties worden versterkt.

Programma

Castellum biedt daarom een compleet programma, waarin voor iedereen in de gemeente Alphen aan den Rijn iets te vinden is. Het omvat niet alleen amusement, maar ook meer confronterende en betekenis gevende of vragende onderdelen. Niet alleen van landelijke of internationale professionals, maar ook van lokale makers als podium van de stad. Om voor iedere inwoner van de gemeente Alphen aan den Rijn van betekenis te kunnen zijn is het

belangrijk om regelmatig in het blikveld van eenieder op te duiken met interessante programma's. Omdat niet iedereen door eenzelfde soort programma wordt aangetrokken is het belangrijk om in alle genres met enige regelmaat iets aan te bieden.

Castellum wil zich bovenlokaal in het Groene Hart profileren als het theater voor de betere musical en danstheater. Daarom zullen er in 2025 een aantal grootschalige aansprekende musicals en toegankelijk danstheater worden aangeboden. Hiermee wil Castellum ook een bijdrage leveren aan de bezoekaantrekkelijkheid van Alphen aan den Rijn en daar net als Archeon en Avifauna een bijdrage aan leveren.

We mikken voor 2025 op ongeveer 180 voorstellingen van professionele en lokale makers en ongeveer 30 bespelingen door amateurs. Samen met Cultuurpallet realiseren we nog eens 20 tot 25 voorstellingen voor ruim 7.200 basisschoolleerlingen in de gemeente.

Productie

In samenwerking met cultureel- maatschappelijke organisaties verwachten we in 2025 ongeveer 6 doelgroep gerichte projecten met een sociaal maatschappelijke impact te realiseren. De focus ligt bij deze projecten met name op de groepen, die nu nog niet of nauwelijks aangesproken worden door het bestaande cultuuraanbod.

De creatief producent van Castellum richt zich naast het opzetten van deze coproducties met nieuwe doelgroepen ook op de werving van fondsen voor de financiering hiervan.

Helaas zijn de mogelijkheden wat dit betreft beperkt, doordat een gemeentelijke BV, die Castellum momenteel nog is, niet in aanmerking kan komen voor de erkenning als Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI)

Personeel

Castellum werkt met een slagvaardig klein kernteam van medewerkers en leidinggevendenden, die allemaal volgens het principe van meewerkend voorman/vrouw zo veel als mogelijk ook in de uitvoerende praktijk werken. In 2025 besteedt Castellum extra aandacht aan de noodzaak om medewerkers op sleutelposities bij ziekte te kunnen vervangen en zo de continuïteit in de dienstverlening te garanderen.

Een beperkt deel van de medewerkers is in vaste dienst. Het grootste deel hoort tot de flexibele schil en wordt per activiteit opgeroepen als zelfstandige of via een payroll- of uitzendbureau. Omdat de regering opdracht heeft gegeven vanuit de wet DBA vanaf 1 januari 2025 scherper toe te zien op schijnzelfstandigheid, zal Castellum alle samenwerking met zelfstandigen opnieuw beoordelen.

Marketing

Sinds 2024 werkt Castellum met een onder externe begeleiding gemoderniseerd marketingplan. De moderne doelgroepgerichte marketing is arbeidsintensief. De enorme diversiteit aan (sociale) media en contactmogelijkheden met de te onderscheiden doelgroepen vragen veel specifieke kennis en vaardigheden. Daarom heeft Castellum besloten de online marketing uit te besteden aan een extern bureau. De eerste resultaten hiervan zijn positief. Castellum is ook een aantrekkelijke leerwerkplaats gebleken voor stagairs van mbo en hbo. De begeleiding daarvan vraagt veel van de vaste medewerkers.

Natuurlijk gebruikt Castellum ook de meer traditionele middelen zoals postercampagnes, advertenties in lokale media.

Financiering

Uiteraard streeft Castellum ook naar de cofinanciering door derden. Zo is er een levendige groep van ruim 60 lokale bedrijven verenigd en actief in de Vrienden van Castellum.

Fonds Alphen en omstreken (naamgever van de grote zaal) is nog steeds onze trouwe hoofdsponsor.

Zoals gemeld werft de creatief producent ook gericht bijdragen voor de bijzondere coproducties rondom maatschappelijke thema's.

De opdracht van het college van de gemeente Alphen aan den Rijn om een nieuw organisatie, c.q. juridische constructie te ontwikkelen mikt ook nadrukkelijk op de mogelijkheden om als Castellum in een nieuwe – meer van de gemeente onafhankelijke – entiteit meer mogelijkheden te hebben om derde geldstromen van bijvoorbeeld fondsen op gang te brengen door de ANBI- status te verwerven, waardoor sponsoring voor bedrijven aantrekkelijker wordt en ook ruimere financiering door allerlei fondsen en stichtingen, die dit als voorwaarde stellen mogelijk gaat worden in de toekomst.

De beoogde resultaten

Kort samengevat zijn de beoogde resultaten natuurlijk niet alleen de geplande bezoekersaantallen en opbrengsten, maar vooral het verder versterken en uitbouwen van de verbinding van Castellum met de inwoners van Alphen. We willen niet alleen een mooi en aansprekend programma bieden, maar ook – samen met culturele en maatschappelijke partners- een bijdrage te leveren aan de thema's, die in Alphen belangrijk zijn: bestrijding van eenzaamheid, bevorderen van de geestelijke en lichamelijke gezondheid en het opgang houden en stimuleren van de ontmoeting de dialoog en het respect voor ieders eigenheid.

Castellum gaat niet alleen zo ruim mogelijk podium bieden aan initiatieven van inwoners, maar de creatief producent zal ook samen met hen nieuwe initiatieven uitwerken en presenteren. Juist om die groepen, die de weg naar het theater direct vinden te bereiken en actief te betrekken.

Castellum werkt heel concreet aan de realisatie van een aantal trans-maatschappelijke projecten met de culturele partners Parkvilla, Bibliotheek, Nieuwe Muziekschool, Khabbaz en natuurlijk de eigen initiatieven van inwoners uit de Gemeente Alphen aan den Rijn.

RISICO'S

Voorliggende begroting is gebaseerd op de kennis van nu. Niemand kan met zekerheid voorspellen wat de effecten van inflatie en alle andere economisch onzekere ontwikkelingen gaan betekenen voor de belangstelling voor theater en film. Hoewel de btw-verhoging per 1-1-26 van 9 naar 21% vooralsnog van de baan lijkt, moet dit nog in het voorjaar van 2025 worden bevestigd. Mocht deze alsnog worden doorgevoerd wordt sectorbreed een vraaguitval van tussen de 5 en de 11% verwacht.

Castellum bouwt verder aan uitbreiding van de financiering via derde geldstromen om extra activiteiten, met name coproducties mogelijk te maken. Maar vooralsnog zijn deze mogelijkheden beperkt door de omstandigheid, dat Castellum nog steeds een gemeentelijke BV is en dus niet in aanmerking komt voor een ANBI status.

Castellum kent een klein bevlogen en uiterst energiek team, maar is mede daardoor kwetsbaar als bepaalde functies onverhoopt uitvallen door langdurige ziekte zal het niet altijd direct mogelijk zijn adequate vervanging tijdig te realiseren.

In bijlage I is de begroting 2025 opgenomen en wordt inzicht gegeven in de bezoekersaantallen en brutomarges van onze activiteiten.

Natuurlijk ben ik bereid om een en ander nader te bespreken.

December 2024

Marcel 't Sas – directeur-bestuurder Castellum

Bijlage I
Begroting 2025

Nr.		Begroting 2025	Begroting 2024	Mutatie	% afwijking
1	Totale opbrengsten	€ 2.365.000	€ 1.912.000	€ 453.000	24%
2	Totale inkoopkosten	-€ 1.524.000	-€ 1.194.000	-€ 330.000	28%
3	Brutomarge activiteiten	€ 841.000	€ 718.000	€ 123.000	17%
4	Fondsen/donatie/sponsoring	€ 25.000	€ 0	€ 25.000	0%
5	Totale inkomsten	€ 866.000	€ 718.000	€ 148.000	21%
6	Personeelskosten	-€ 1.879.000	-€ 1.702.000	-€ 177.000	10%
7	Huisvestingskosten	-€ 1.058.000	-€ 1.022.000	-€ 36.000	4%
8	Reservering meerjarig huurdersonderhoud	-€ 522.000	-€ 522.000	€ 0	0%
9	Marketing	-€ 119.000	-€ 98.000	-€ 21.000	21%
10	Kantoor	-€ 157.000	-€ 145.000	-€ 12.000	8%
11	Algemeen	-€ 73.000	-€ 60.000	-€ 13.000	22%
12	Afschrijving	-€ 6.000	€ 0	-€ 6.000	0%
13	Totale kosten	-€ 3.814.000	-€ 3.549.000	-€ 265.000	7%
14	Resultaat voor financiering	-€ 2.948.000	-€ 2.831.000	-€ 117.000	4%
15	Subsidie	€ 2.309.000	€ 2.172.000	€ 137.000	6%
16	Indexering subsidie	€ 0	€ 137.000	-€ 137.000	-100%
17	Bijdrage gemeente meerjarig huurdersonderhoud	€ 487.000	€ 522.000	-€ 35.000	-7%
18	Resultaat	-€ 152.000	€ 0	-€ 152.000	0%
19	Dekking uit algemene reserve	€ 152.000	€ 0	€ 152.000	0%
20	Exploitatie resultaat	€ 0	€ 0	€ 0	0%

Brutomarge activiteiten (3)

De begroting 2025 laat een toename van de brutomarge op activiteiten zien van € 123.000. Het conform het meerjarenplan ingezette beleid van groei heeft de afgelopen jaren geleid tot meer bezoekers bij theatervoorstellingen en een toename in de verhuuromzet met hieraan gekoppeld een stijging van de horeca-omzet. Castellum zet voorzichtig in op voortzetting van deze groei.

Het aantal filmbezoekers zal conform landelijke verwachtingen niet stijgen t.o.v. 2024.

In bijlage I zijn per activiteit de bezoekers en de brutomarge met een korte toelichting opgenomen.

Het aantal begrote bezoekers in 2025 ligt 14% zijnde 13.000 boven begroot 2024.

	Begroting 2025	Begroting 2024	Mutatie	% afwijking
Theater	57.600	46.400	11.200	24%
Film	28.000	28.000	-	0%
Eigen producties	600	300	300	100%
Events	22.500	21.000	1.500	7%
Totaal aantal bezoekers	108.700	95.700	13.000	14%

Fondsen/donatie/sponsoring (4)

De inkomsten uit fondsen/donaties/sponsoring zijn begroot op € 25.000. Door het uitstellen van de besluitvorming m.b.t. de governance van Castellum blijft Castellum in 2025 nog een gemeentelijke BV en kan daardoor nog geen ANBI-status verwerven. Dit scheelt op dit onderdeel in ieder geval € 45.000 aan externe financieringsmogelijkheden.

Personeelskosten (6)

De stijging van de personeelskosten heeft enerzijds te maken met de toename van activiteiten en de groei in bezoekers en anderzijds met de verwachte cao-stijging en doorgroei in salaris van medewerkers.

Huisvesting (7)

De Gemeente heeft aangegeven dat de huur wordt geïndexeerd met 3,5% een toename van € 18.000. Dit is de helft van de kostentoeename van de huisvesting. De overige huisvestingskosten zijn ook geïndexeerd. Gelukkig heeft Castellum lagere energietarieven af kunnen spreken. De energieprijzen blijven uiteraard altijd wel een risico.

Reservering meerjarig huurdersonderhoud (8)

In opdracht van de gemeente heeft Alphaplan een meerjarig onderhoudsplan gemaakt voor het huurdersonderhoud. Hierin is inzichtelijk welke bedragen per jaar nodig zijn om het pand voor het huurdersdeel op orde te houden. Het jaarlijks benodigde bedrag fluctueert tussen de € 120.000 in het ene jaar tot € 1.297.000 in het andere jaar. Het plan voorziet, zoals gebruikelijk is, dat o.b.v. het meerjarig onderhoudsplan wordt vastgesteld welk bedrag gemiddeld per jaar nodig is om de komende 30 jaar het onderhoud uit te kunnen voeren en te voorkomen dat er elk jaar een sterk wisselend bedrag aan subsidie naar Castellum moet. En om te voorkomen, dat voor elke wijziging in de planning van het onderhoud opnieuw toestemming moet worden gevraagd. Gekozen is voor een verantwoording achteraf.

Het gemiddeld niet geïndexeerde benodigde bedrag per jaar voor de komende 30 jaar is op basis van dit met de gemeente overeengekomen plan € 522.000.

Marketing (9)

Om de groei in bezoekers te kunnen realiseren moeten de marketinginspanningen toenemen. Met name de kosten van social media nemen hierdoor toe. Als Castellum in een andere juridische constructie dan een gemeentelijke BV een ANBI-status weet te verwerven dan kan onder bepaalde voorwaarden in de toekomst gratis gebruik worden gemaakt van Google Ads tot een maximumbedrag van \$ 100.000.

Kantoorkosten (10)

De belangrijkste stijging zit bij de automatiseringskosten. Deze nemen toe doordat Castellum meer tickets gaat afnemen i.v.m. toename bezoekers en doordat in 2024 is geïnvesteerd in nieuwe werkplekken met een betere beveiliging waardoor de licentiekosten zijn gestegen. Ook hier zal een toekomstige ANBI status een afname van bijvoorbeeld licentiekosten kantoorsoftware opleveren.

Algemeen (11)

De stijging van de algemene kosten is bijna geheel toe te wijzen aan de groei in bezoekers. Er worden nl meer (kaartverkoop) transacties gedaan waardoor de bankkosten stijgen. Daarnaast zijn de accountants- en verzekeringskosten geïndexeerd.

Afschrijving (12)

Zoals al aangegeven heeft Castellum in 2024 geïnvesteerd in nieuw werkplekken (computers en software) aangezien de oude werkplekken end of life waren en niet meer voldeden aan de huidige eisen om veilig en gezond te kunnen werken. Hierdoor nemen de afschrijvingskosten toe.

Resultaat voor financiering (14)

Door de groei in de activiteiten en bezoekers zullen de totale inkomsten (5) met 21% toenemen. De totale kosten (13) stijgen in 2025 t.o.v. 2024 met 8%. Het resultaat voor financiering (14) is hierdoor € 136.000 lager dan in 2024.

In 2024 is de exploitatiesubsidie van de Gemeente geïndexeerd met 6% (€ 137.000) om autonome kostenstijgingen in 2024 te kunnen opvangen. De Gemeente heeft bekend gemaakt dat de subsidie in 2025 niet wordt geïndexeerd en gehandhaafd blijft op € 2.309.000.

Daarnaast heeft de Gemeente aangegeven dat de bijdrage voor het meerjarig huurdersonderhoud (16) niet zal worden geïndexeerd en bovendien zal worden verlaagd naar € 487.000 (een bezuiniging van 7% t.o.v. 2024)

Hierdoor zal het begrote resultaat 2025 (17) uitkomen op - € 152.000. Dit tekort kan gedekt worden uit de algemene reserve (18), die is gevormd uit de positieve resultaten over 2023 en 2024.

Theater

Theater	Begroting 2025	Begroting 2024	Mutatie	% afwijking
Bezoekers theater	57.600	46.400	11.200	24%
Aantal voorstellingen	180	160	20	13%
Opbrengst Theater	€ 1.397.400	€ 1.067.000	€ 330.400	31%
Inkoopkosten Theater	-€ 1.167.400	-€ 890.500	-€ 276.900	31%
Brutomarge theater	€ 230.000	€ 176.500	€ 53.500	30%

Voor 2025 zijn 180 voorstellingen begroot met bijna 58.000 bezoekers. De brutomarge neemt t.o.v. 2024 toe met € 55.000. Voor de (groeiende) omvang van de gemeente Alphen aan den Rijn streeft Castellum uiteindelijk naar zeker jaarlijks 200 voorstellingen in de grote en kleine zaal.

Film

Film	Begroting 2025	Begroting 2024	Mutatie	% afwijking
Bezoekers film	28.000	28.000	-	0%
Aantal vertoningen	2.800	2.800	-	0%
Opbrengst film	€ 263.600	€ 249.600	€ 14.000	6%
Inkoopkosten film	-€ 138.600	-€ 129.700	-€ 8.900	7%
Brutomarge film	€ 125.000	€ 119.900	€ 5.100	4%

Gezien de landelijke daling van het aantal filmbezoekers, die zich in Alphen in versterkte mate voordoet is het aantal bezoekers voor 2025 op hetzelfde niveau begroot als in 2024.

Coproductions

Co-producties	Begroting 2025	Begroting 2024	Mutatie	% afwijking
Bezoekers co-producties	600	300	300	100%
Aantal co-producties	6	3	3	100%
Opbrengst co-producties	€ 32.000	€ 15.000	€ 17.000	113%
Inkoopkosten co-producties	-€ 32.000	-€ 15.000	-€ 17.000	113%
Brutomarge co-producties	€ 0	€ 0	€ 0	0%

De coproductions, die Castellum realiseert in samenwerking met andere maatschappelijke en culturele partners zijn een in omvang bescheiden, maar inhoudelijk belangrijk onderdeel van het programma. Hiermee werkt Castellum aan het bereik en de betrokkenheid van doelgroepen, voor wie de stap naar deelname aan cultuur minder makkelijk is. Castellum heeft voor deze coproductions tot nu toe beperkt fondsen en subsidies weten te werven. Doordat Castellum als gemeentelijke BV geen ANBI-status kan krijgen is het niet mogelijk om hierin alle mogelijkheden te benutten.

Verhuur/events

Verhuur/events	Begroting 2025	Begroting 2024	Mutatie	% afwijking
Bezoekers event	22.500	21.000	1.500	7%
Opbrengst verhuur	€ 200.000	€ 180.000	€ 20.000	11%
Inkoopkosten verhuur	€ -20.000	€ -18.000	€ -2.000	11%
Brutomarge verhuur	€ 180.000	€ 162.000	€ 18.000	11%

Castellum voorziet een lichte toename van het aantal verhuringen. Dit zijn vooral verhuringen/events met podiumactiviteiten. Met name de dansscholen, scholen uit Alphen en omgeving maken steeds meer gebruik van Castellum. Dankzij de optimaal geoutilleerde theaterzaal, professionele theater-technici en centrale ligging, is Castellum een gewilde locatie voor professionals om een productie te monteren. Tijdens een montage komen alle losse onderdelen (repetities, techniek en decor) voor het eerst samen. Deze periode wordt afgesloten met een try-out; zo krijg je in Castellum als eerste de kans om iets nieuws mee te maken.

Ondersteunende horeca

Horeca	Begroting 2025	Begroting 2024	Mutatie	% afwijking
Totale opbrengst horeca	€ 472.000	€ 400.400	€ 71.600	18%
Inkoopkosten horeca	-€ 166.000	-€ 140.800	-€ 25.200	18%
Brutomarge horeca	€ 306.000	€ 259.600	€ 46.400	18%

Door de groei van bezoekers bij onze activiteiten neemt de horeca omzet en daarmee de marge toe.